

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
Λ. Κηφισίας 1-3, 11523 Αθήνα
<http://www.dpa.gr>

1

TRAIN-GR-CY

REC-DATA-2016/REC-DATA-2016-01

Problem-based training activities on data protection reform

Επεξεργασία Δεδομένων Υγείας

- 1^ο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο για DPOs
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

THEMISTOKLES AND DIMITRIS TSATSOS FOUNDATION

University
of Cyprus

HELLENIC REPUBLIC
National and Kapodistrian
University of Athens

EST. 1837

The content of this presentation represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
Λ. Κηφισίας 1-3, 11523 Αθήνα
<http://www.dpa.gr>

2

TRAIN-GR-CY

REC-DATA-2016/REC-DATA-2016-01

- **Πηγή χρηματοδότησης:** European Commission, Rights, Equality and Citizenship Programme
- **Αριθμός συμβολαίου:** 769169
- **Εταίροι:**
  - Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου - Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, συντονιστής,
  - Ελληνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα,
  - Γραφείο Επιτρόπου προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Κύπρου,
  - Πανεπιστήμιο Κύπρου και Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- **Ποσό χρηματοδότησης:** 303.086,17 Ευρώ
- **Διάρκεια:** 1/1/2018 – 31/1/2020 (24 μήνες)

University
of Cyprus

HELLENIC REPUBLIC
National and Kapodistrian
University of Athens
EST. 1837

The content of this presentation represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
Λ. Κηφισίας 1-3, 11523 Αθήνα
<http://www.dpa.gr>

3

**PROBLEM BASED TRAINING ON THE DATA PROTECTION
REFORM PACKAGE IN GR AND CY/TRAIN GR-CY
*TRAINING PROGRAM FOR DPO's OF THE HEALTH SECTOR***

***ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Νομικές Βάσεις-Διαφάνεια-Ενημέρωση-Πρόσβαση***

***Κ. Καρβέλη
Ε. Ι. Τσακιρίδου***

Δικηγόροι – Ειδικοί επιστήμονες ΑΠΔΠΧ
kalli-k@dpa.gr
tsakiridou@dpa.gr

Περιεχόμενα

- Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (άρθρο 5 ΓΚΠΔ)
- Γενετικά, Βιομετρικά και Δεδομένα που αφορούν την υγεία – Ορισμοί (άρθρο 4 ΓΚΠΔ)
- Νομικές βάσεις για την επεξεργασία των ειδικών κατηγοριών προσωπικών δεδομένων που αφορούν την υγεία (άρθρο 9 ΓΚΠΔ)
- Η συγκατάθεση ως νομική βάση επεξεργασίας δεδομένων υγείας (άρθρο 7 ΓΚΠΔ)
- Η Αρχή της Διαφάνειας υπό τον ΓΚΠΔ (άρθρο 12 ΓΚΠΔ)
- Ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων (άρθρα 13 και 14 ΓΚΠΔ)
- Πρόσβαση των ασθενών ως υποκείμενα των δεδομένων στα προσωπικά τους δεδομένα (άρθρο 15 ΓΚΠΔ)
- Πρόσβαση τρίτων σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας
- Δικαίωμα εναντίωσης (άρθρο 21 ΓΚΠΔ)
- Δικαίωμα φορητότητας (άρθρο 20 ΓΚΠΔ)

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (άρθρο 5)

- **Αρχή της νομιμότητας, αντικειμενικότητας και διαφάνειας** (τα δεδομένα να υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων). Σύννομη επεξεργασία με βάση τη συγκατάθεση του υποκειμένου ή με άλλη βάση προβλεπόμενη από τον νόμο, είτε στον κανονισμό είτε σε άλλη νομοθεσία της Ένωσης ή κράτους μέλους, περιλαμβανομένης της ανάγκης συμμόρφωσης με την εκ του νόμου υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας ή της ανάγκης να εκτελεστεί σύμβαση στην οποία το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος ή για να ληφθούν μέτρα κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου των δεδομένων πριν από τη σύναψη σύμβασης. Η διαφάνεια απαιτεί η ενημέρωση του υποκειμένου να είναι συνοπτική, εύκολα προσβάσιμη, κατανοητή με σαφή και απλή διατύπωση.

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (άρθρο 5 ΓΚΠΔ)

- **Αρχή του περιορισμού του σκοπού.** Συλλογή και επεξεργασία για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και μη υποβολή σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο με τους σκοπούς αυτούς.
- **Νόμιμη** η επεξεργασία για άλλους σκοπούς από τους αρχικούς, εφόσον η επεξεργασία είναι συμβατή με τους σκοπούς για τους οποίους τα δεδομένα αρχικά συλλέχθηκαν.
- **Εξαίρεση** η περαιτέρω επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασύμβατη με τους αρχικούς σκοπούς.

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (συνέχεια)

- Όταν η επεξεργασία για σκοπό άλλον από αυτόν για τον οποίο έχουν συλλεγεί τα δεδομένα δεν βασίζεται στη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή στο δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσο η επεξεργασία για άλλο σκοπό είναι συμβατή με τον σκοπό για τον οποίο συλλέγονται αρχικώς τα δεδομένα, πρέπει να λαμβάνει υπόψη μεταξύ άλλων τα εξής:
  - Σχέση μεταξύ των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεχθεί τα δεδομένα και των σκοπών της επιδιωκόμενης περαιτέρω επεξεργασίας
  - Σχέση υποκειμένου δεδομένων και υπευθύνου επεξεργασίας
  - Φύση των δεδομένων, ιδίως ευαισθητών
  - Συνέπειες περαιτέρω επεξεργασίας για υποκείμενα δεδομένων
  - Ύπαρξη κατάλληλων εγγυήσεων που μπορεί να περιλαμβάνουν κρυπτογράφηση ή ψευδωνυμοποίηση

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (συνέχεια)

- Όταν το υποκείμενο των δεδομένων παρέσχε τη συναίνεσή του ή η επεξεργασία βασίζεται στο δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους που συνιστά αναγκαίο και αναλογικό μέτρο για τη διασφάλιση σημαντικών σκοπών στο πλαίσιο γενικού δημοσίου συμφέροντος, θα πρέπει να επιτρέπεται στον υπεύθυνο επεξεργασίας να προβαίνει στην περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων, ανεξάρτητα από τη συμβατότητα των σκοπών.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διασφαλίζεται η εφαρμογή των αρχών του κανονισμού και ιδίως, η ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων σχετικά με τους περαιτέρω σκοπούς και τα δικαιώματά του, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων.

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (συνέχεια)

- **Αρχή της αναλογικότητας** (συνάφεια, προσφορότητα, αναγκαιότητα των δεδομένων) «ελαχιστοποίηση των δεδομένων»
- **Αρχή της ακρίβειας των δεδομένων:** επικαιροποίηση, όταν είναι αναγκαίο, και άμεση διόρθωση ή διαγραφή ανακριβών σε σχέση με τους σκοπούς επεξεργασίας δεδομένων
- **Αρχή του καθορισμού της χρονικής διάρκειας της επεξεργασίας** (τα δεδομένα πρέπει να τηρούνται σε μορφή που επιτρέπει την ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων μόνο για το διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη των σκοπών της επεξεργασίας)
  - **Εξαιρέση:** δυνατότητα αποθήκευσης για μεγαλύτερο διάστημα σε περιπτώσεις επεξεργασίας για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς, εφόσον λαμβάνονται κατάλληλα οργανωτικά μέτρα για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων «περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης»

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (συνέχεια)

- Τα δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία με τρόπο που εγγυάται την ασφάλεια και προστασία τους από παράνομη επεξεργασία ή απώλεια, καταστροφή ή φθορά τους **«Ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα»**
- **Αρχή της λογοδοσίας** του υπευθύνου επεξεργασίας: σχεδιασμός και εφαρμογή μέτρων και πολιτικών που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον Κανονισμό και απόδειξη συμμόρφωσης με τον Κανονισμό ενώπιον των εποπτικών αρχών και των δικαστηρίων
  - **Ειδικότερα μέτρα για την εφαρμογή της Αρχής της Λογοδοσίας**
  - ✓ Καταγραφή και τήρηση αρχείου δραστηριοτήτων (στοιχεία επικοινωνίας υπευθύνου επεξεργασίας-εκτελούντος, σκοπών επεξεργασίας, κατηγοριών υποκειμένων, αποδεκτών, δεδομένων, μέτρων ασφάλειας όπου είναι δυνατόν). Δεν γνωστοποιείται στην εποπτική αρχή, εκτός εάν ζητηθεί.
  - ✓ Λήψη και Εφαρμογή Μέτρων Ασφάλειας

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (συνέχεια)

- ✓ Γνωστοποίηση παραβίασης δεδομένων στην εποπτική αρχή εντός 72 ωρών από τη γνώση του γεγονότος και ανακοίνωση παραβίασης στο υποκείμενο των δεδομένων όταν αυτή ενδέχεται να θέσει σε υψηλό κίνδυνο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες τους. Η ανακοίνωση δεν απαιτείται όταν: α) ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφάρμοσε κατάλληλα μέτρα προστασίας και αυτά εφαρμόστηκαν στα επηρεαζόμενα από την παραβίαση δεδομένα, κυρίως μέτρα που καθιστούν τα δεδομένα μη κατανοητά σε όσους δεν διαθέτουν άδεια πρόσβασης σε αυτά, όπως η κρυπτογράφηση, ή β) ο υπεύθυνος επεξεργασίας έλαβε στη συνέχεια μέτρα που διασφαλίζουν ότι δεν είναι πλέον πιθανό να προκύψει ο υψηλός κίνδυνος για τα υποκείμενα ή γ) ανακοίνωση προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες, οπότε γίνεται αντ' αυτής δημόσια ανακοίνωση ή ενημερώνονται τα υποκείμενα με άλλο πρόσφορο και αποτελεσματικό τρόπο.

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (συνέχεια)

- ✓ Εκτίμηση αντικτύπου, όταν ένα είδος επεξεργασίας ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων. Καθίσταται υποχρεωτική ιδίως εάν: α) επίκειται συστηματική και εκτενής αξιολόγηση προσωπικών πτυχών φυσικών προσώπων, όπως κατάρτιση προφίλ ή β) μεγάλης κλίμακας επεξεργασία είτε ειδικών κατηγοριών δεδομένων είτε δεδομένων που αφορούν ποινικές καταδίκες ή γ) συστηματική παρακολούθηση δημοσίου χώρου
- ✓ Προηγούμενη διαβούλευση για την εκτίμηση αντικτύπου, εάν χρειάζεται, και συνεργασία με την ΑΠΔΠΧ, όπου απαιτείται
- ✓ Ορισμός Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ)
- ✓ Υιοθέτηση κώδικα δεοντολογίας. Δεν είναι υποχρεωτική, αλλά ενδεδειγμένη. Εξαίρεση των δημοσίων αρχών και φορέων από την παρακολούθηση της συμμόρφωσής τους με τους εγκεκριμένους κώδικες δεοντολογίας

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (συνέχεια)

- **Πρόσθετα προτεινόμενα μέτρα λογοδοσίας**
- ✓ α) η έγκαιρη χαρτογράφηση εργασιών και διαδικασιών επεξεργασίας
- ✓ β) η θέσπιση εσωτερικών πολιτικών προστασίας δεδομένων
- ✓ γ) η υιοθέτηση κατάλληλων αποτελεσματικών διαδικασιών και εργαλείων εφαρμογής των πολιτικών
- ✓ δ) έλεγχος και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους και η πρόβλεψη διαδικασιών για την αντιμετώπιση ελλειπών συμμόρφωσης και παραβίασης δεδομένων
- ✓ ε) θέσπιση διαδικασιών για ανταπόκριση στα αιτήματα ενημέρωσης, πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής και περιορισμού της επεξεργασίας
- ✓ στ) οργάνωση εσωτερικού μηχανισμού χειρισμού καταγγελιών-προσφυγών

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (συνέχεια)

- Εν κατακλείδι, μια πράξη επεξεργασίας είναι **σύννομη** όταν:
  - 1) Υπάρχει πλήρης ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων για τη σκοπούμενη επεξεργασία και ιδίως για την ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας και τους σκοπούς της επεξεργασίας αυτής. Πρέπει να γνωστοποιείται στα φυσικά πρόσωπα η ύπαρξη κινδύνων, κανόνων, εγγυήσεων και δικαιωμάτων σε σχέση με την επεξεργασία των δεδομένων τους και πώς να ασκούν τα δικαιώματά τους σε σχέση με την επεξεργασία αυτή.
  - 2) Οι σκοποί επεξεργασίας είναι ορισμένοι, σαφείς και νόμιμοι κατά τον χρόνο συλλογής
  - 3) Τα δεδομένα είναι συναφή, πρόσφορα και απολύτως αναγκαία για τους σκοπούς επεξεργασίας.
  - 4) Το διάστημα αποθήκευσης των δεδομένων περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό.

Βασικές Αρχές Επεξεργασίας (συνέχεια)

- 5) Τα δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνον εάν ο σκοπός επεξεργασίας δεν μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα.
- 6) Τα δεδομένα διατηρούνται μόνον για όσο χρόνο απαιτείται για την εκπλήρωση των σκοπών. Προς τούτο ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να ορίζει προθεσμίες για την διαγραφή ή περιοδική επανεξέτασή τους.
- 7) Τα δεδομένα που δεν είναι ακριβή διαγράφονται ή διορθώνονται
- 8) Διασφαλίζεται η ενδεδειγμένη προστασία και εμπιστευτικότητά τους.

Ειδικές Κατηγορίες Προσωπικών Δεδομένων Γενετικά – Βιομετρικά Δεδομένα (άρθρο 9 ΓΚΠΔ)

- **«Γενετικά δεδομένα»:** τα δεδομένα που αφορούν γενετικά χαρακτηριστικά που κληρονομήθηκαν ή αποκτήθηκαν, ιδίως από ανάλυση βιολογικού δείγματος π.χ. DNA , RNA., και τα οποία παρέχουν μοναδικές πληροφορίες σχετικά με την φυσιολογία ή την υγεία του φυσικού προσώπου.
- **«Βιομετρικά δεδομένα»:** δεδομένα τα οποία προκύπτουν από ειδική τεχνική επεξεργασία συνδεδεμένη με φυσικά, βιολογικά ή συμπεριφορικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου και τα οποία επιτρέπουν ή επιβεβαιώνουν την ταυτοποίηση του φυσικού προσώπου, δακτυλοσκοπικά δεδομένα, ίριδα ματιού, κ.λπ.

Προσωπικά Δεδομένα υγείας (άρθρο 9 ΓΚΠΔ)

- Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με την υγεία θα πρέπει να περιλαμβάνουν όλα τα δεδομένα που αφορούν την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες για την παρελθούσα, τρέχουσα ή μελλοντική κατάσταση της σωματικής ή ψυχικής υγείας του υποκειμένου των δεδομένων, περιλαμβανομένης και της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας. Αυτό περιλαμβάνει: α) πληροφορίες σχετικά με το φυσικό πρόσωπο που συλλέγονται κατά την εγγραφή για υπηρεσίες υγείας και κατά την παροχή αυτών, β) αριθμό, σύμβολο ή χαρακτηριστικό ταυτότητας που αποδίδεται σε φυσικό πρόσωπο με σκοπό την πλήρη ταυτοποίηση του φυσικού προσώπου για σκοπούς υγείας, γ) πληροφορίες από εξετάσεις, αναλύσεις, μεταξύ άλλων και από γενετικά δεδομένα και βιολογικά δείγματα και κάθε πληροφορία σχετικά με ασθένεια, αναπηρία, κίνδυνο ασθένειας, ιατρικό ιστορικό, κλινική θεραπεία, ή τη φυσιολογική ή βιοϊατρική κατάσταση του υποκειμένου των δεδομένων, ανεξαρτήτως πηγής, από ιατρό, άλλο επαγγελματία του τομέα της υγείας, νοσοκομείο, ιατρική συσκευή ή διαγνωστική δοκιμή in vitro.

Νομικές Βάσεις για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων υγείας

- Οι πλέον ενδεδειγμένες και πρόσφορες νομικές βάσεις για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που αφορούν την υγεία είναι:
  - Για την παροχή ιατρικών υπηρεσιών από φορείς δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα για σκοπούς προληπτικής ή επαγγελματικής ιατρικής, ιατρικής διάγνωσης, παροχής υγειονομικής ή κοινωνικής περίθαλψης ή θεραπείας ή διαχείρισης υγειονομικών και κοινωνικών συστημάτων και υπηρεσιών βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους ή δυνάμει σύμβασης με επαγγελματία του τομέα υγείας και εφόσον τα δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία από ή υπό την ευθύνη επαγγελματία που υπόκειται στην υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου (άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. η' ΓΚΠΔ)

Νομικές Βάσεις για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων υγείας (συνέχεια)

- Για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου, εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι σωματικά ή νομικά ανίκανο να συγκατατεθεί (άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. γ' ΓΚΠΔ)
- Για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής, ιατρικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους (άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. ι' ΓΚΠΔ)
- Για λόγους δημοσίου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους (άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. θ' ΓΚΠΔ)

Νομικές Βάσεις για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων υγείας (συνέχεια)

- Για την εκτέλεση των υποχρεώσεων και την άσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων του υπευθύνου επεξεργασίας ή του υποκειμένου των δεδομένων στον τομέα του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας, εφόσον επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους ή από συλλογική συμφωνία σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο (άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. β' ΓΚΠΔ)
- Για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους ιδιότητα (άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. στ' ΓΚΠΔ)
- Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν περαιτέρω όρους ή/και περιορισμούς όσον αφορά την επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων ή δεδομένων υγείας.

Η συγκατάθεση ως νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας

- Η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων είναι απαραίτητη νομική βάση για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων στον τομέα της υγείας, μόνον όταν αυτή απαιτείται ρητά από διάταξη νόμου (π.χ. κλινικές δοκιμές βλ. σχετ. Κανονισμός (ΕΕ) 536/2014)
- Άρθρο 5: Αρχή της νομιμότητας, αντικειμενικότητας και διαφάνειας (τα δεδομένα να υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων). Σύννομη επεξεργασία με βάση συγκατάθεση του υποκειμένου, ή με άλλη βάση προβλεπόμενη από τον νόμο, είτε στον κανονισμό είτε σε άλλη νομοθεσία της Ένωσης ή κράτους μέλους.
- Άρθρο 9: Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία των ειδικών κατηγοριών προσωπικών δεδομένων, εφόσον μεταξύ άλλων υφίσταται η ρητή συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων (στοιχ. α'). Η επεξεργασία των ειδικών κατηγοριών προσωπικών δεδομένων για την παροχή ιατρικών υπηρεσιών (στοιχ. η') και τους λοιπούς σκοπούς της παρ. 2 (στοιχ. β' έως ι') μπορεί να γίνει χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (άρθρο 7)

- Συγκατάθεση: Ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και εν πλήρει επιγνώσει δήλωση βουλήσεως του υποκειμένου των δεδομένων.
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να μπορεί να αποδείξει ανά πάσα στιγμή ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε.
- Το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να γνωρίζει τουλάχιστον την ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας και τους σκοπούς της επεξεργασίας και η συγκατάθεση να έχει δοθεί ελεύθερα. Θεωρείται ότι δόθηκε ελεύθερα αν το υποκείμενο των δεδομένων έχει αληθινή ή ελεύθερη επιλογή ή είναι σε θέση να αρνηθεί ή να αποσύρει τη συγκατάθεση χωρίς να ζημιωθεί.

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (άρθρο 7)

- Επεξεργασία πολλαπλών σκοπών/πράξεων επεξεργασίας συγκατάθεση για κάθε σκοπό/πράξη επεξεργασίας.
- Εάν η συγκατάθεση παρέχεται με γραπτή δήλωση που αφορά και άλλα θέματα, το αίτημα για συγκατάθεση πρέπει να είναι σαφώς διακριτό από τα άλλα θέματα, σε κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή. Τμήμα της δήλωσης που συνιστά παράβαση του ΓΚΠΔ δεν είναι δεσμευτικό.
- Οι παρεχόμενες πληροφορίες πρέπει να είναι σαφείς, χωρίς χρήση σύνθετων όρων και εύκολα προσβάσιμες.
- Να έχει προηγηθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας πλήρης ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων για τη σκοπούμενη επεξεργασία καθώς και για το δικαίωμα ανάκλησης της συγκατάθεσής του.

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (συνέχεια)

- Για την εκτίμηση κατά πόσο η συγκατάθεση δίνεται ελεύθερα, λαμβάνεται ιδίως υπόψη κατά πόσο για την αποδοχή όρων ή προϋποθέσεων για την εκτέλεση μιας σύμβασης ή παροχής υπηρεσιών τίθεται ως προϋπόθεση η συγκατάθεση στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Εάν ναι, τότε δεν δίνεται ελεύθερα. Το βάρος της απόδειξης για το εάν έχει δοθεί η συγκατάθεση ελεύθερα έχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας.
- Η συγκατάθεση θα πρέπει να καλύπτει το σύνολο των δραστηριοτήτων επεξεργασίας που διενεργείται για τον ίδιο σκοπό ή για τους ίδιους σκοπούς. Όταν η επεξεργασία έχει πολλαπλούς σκοπούς, θα πρέπει να δίνεται συγκατάθεση για όλους αυτούς τους σκοπούς.

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (συνέχεια)

- Η συγκατάθεση θα πρέπει να παρέχεται με **σαφή θετική ενέργεια**, όπως γραπτή δήλωση μεταξύ άλλων και με ηλεκτρονικά μέσα. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη συμπλήρωση ενός τετραγωνιδίου κατά την επίσκεψη σε διαδικτυακή ιστοσελίδα, την επιλογή των επιθυμητών τεχνικών ρυθμίσεων για υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, αποστολή e-mail, συμπλήρωση ηλεκτρονικής φόρμας, ή ηλεκτρονική υπογραφή. Επομένως η σιωπή, τα προσυμπληρωμένα τετραγωνίδια ή η αδράνεια δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως συγκατάθεση.
- Η καταγεγραμμένη προφορική δήλωση συγκατάθεσης π.χ. με μαγνητοφώνηση σε call center είναι έγκυρη.

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (συνέχεια)

- Εάν η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων πρόκειται να δοθεί κατόπιν αιτήματος με ηλεκτρονικά μέσα, το αίτημα πρέπει να είναι περιεκτικό, σαφές και να μην διαταράσσει αδικαιολόγητα τη χρήση της υπηρεσίας για την οποία παρέχεται.
- Ειδικά για τους σκοπούς της επιστημονικής έρευνας, λόγω του ότι συχνά δεν είναι δυνατόν να προσδιορίζεται πλήρως ο σκοπός της επεξεργασίας των δεδομένων κατά τον χρόνο συλλογής τους, τα υποκείμενα των δεδομένων πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν τη συναίνεσή τους μόνον σε ορισμένους τομείς της έρευνας ή μόνον σε μέρη προγραμμάτων έρευνας, στον βαθμό που επιτρέπεται από τον επιδιωκόμενο σκοπό και εφόσον ακολουθούνται τα αναγνωρισμένα πρότυπα δεοντολογίας.

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (συνέχεια)

- Σύμφωνα με τις «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την συγκατάθεση» της Ομάδας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46 ΕΚ
1. για να είναι έγκυρη η συγκατάθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής τουλάχιστον στοιχεία:
    - ✓ ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας
    - ✓ σκοπούς επεξεργασίας
    - ✓ είδος δεδομένων που θα συλλεχθούν και χρησιμοποιηθούν
    - ✓ δικαίωμα ανάκλησης συγκατάθεσης

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (συνέχεια)

- ✓ πληροφορίες σχετικά με την χρήση των δεδομένων, ιδίως σε περιπτώσεις ηλεκτρονικής επεξεργασίας όπως η δημιουργία προφίλ
  - ✓ εάν η συγκατάθεση περιλαμβάνει και διαβίβαση, αναφορά των κινδύνων από τη διαβίβαση αυτή
2. Η συγκατάθεση δεν θεωρείται ότι παρέχεται ελεύθερα, εάν υπάρχει κίνδυνος παραπλάνησης, εκφοβισμού, εξαναγκασμού ή αρνητικών συνεπειών σε περίπτωση που το άτομο δεν παρέχει τη συγκατάθεσή του

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (συνέχεια)

- Η συγκατάθεση πρέπει να χορηγείται πριν από κάθε επεξεργασία.
- Η συγκατάθεση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δόθηκε ελεύθερα, όταν υπάρχει σαφής ανισότητα μεταξύ του υποκειμένου των δεδομένων και του υπευθύνου επεξεργασίας, ιδίως στις περιπτώσεις που ο υπεύθυνος είναι δημόσια αρχή ή εργοδότης και είναι σχεδόν απίθανο να έχει δοθεί η συγκατάθεση ελεύθερα. Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να εφαρμόζεται άλλη νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας.

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (συνέχεια)

- Όταν έχει δοθεί συγκατάθεση, το δικαίωμα εναντίωσης δεν μπορεί να ασκηθεί, μπορεί όμως να γίνει η ανάκληση της συγκατάθεσης με το ίδιο αποτέλεσμα, τα δικαιώματα των άρθρων 16-20 ΓΚΠΔ μπορούν να ασκηθούν (δικαίωμα διόρθωσης, διαγραφής «λήθη», φορητότητα, περιορισμός επεξεργασίας).
- Οι δοθείσες συγκαταθέσεις προ της ισχύος του ΓΚΠΔ που πληρούν τα κριτήρια του ΓΚΠΔ είναι έγκυρες, για τις περιπτώσεις που δεν τα πληρούν πρέπει να ανανεωθούν ή η επεξεργασία να βασισθεί σε άλλη νομιμοποιητική βάση, άλλως να τερματισθεί.
- Η Γνώμη της Ο.Ε. 29/2011 συνεχίζει να είναι εν ισχύ.

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (συνέχεια)

- Δυνατότητα ανάκλησης της συγκατάθεσης ανά πάσα στιγμή, δεν θίγονται οι πράξεις επεξεργασίας που διενεργήθηκαν προ της ανάκλησης.
- Εάν δεν υπάρχει νομιμοποιητική βάση που δικαιολογεί την συνέχιση της επεξεργασίας, πχ. περαιτέρω αποθήκευση των δεδομένων, πρέπει να διαγράφονται ή να ανωνυμοποιούνται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας.
- Η ανάκληση πρέπει να είναι εξίσου εύκολη με την παροχή της. Ενημέρωση για δυνατότητα ανάκλησης πριν τη λήψη συγκατάθεσης.

Προϋποθέσεις συγκατάθεσης (συνέχεια)

- Εάν μετά την ανάκληση της συγκατάθεσης ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιθυμεί τη συνέχιση της επεξεργασίας με άλλη νομιμοποιητική βάση πρέπει να το δηλώσει ρητώς στο υποκείμενο των δεδομένων σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 14 του κανονισμού. Οι νομιμοποιητικές βάσεις επεξεργασίας δεν μπορεί να εναλλάσσονται και/ή μεταβάλλονται κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας, διότι ο ΓΚΠΔ απαιτεί οι νομιμοποιητικές βάσεις επεξεργασίας να είναι σαφώς ορισμένες και γνωστές στο υποκείμενο των δεδομένων κατά την έναρξη της συλλογής των προσωπικών τους δεδομένων.

Η έννοια της Συγκατάθεσης υπό τον ΓΚΠΔ

Μετάβαση από την οδηγία 95/46 ΕΚ στον ΓΚΠΔ

- Με την θέση σε ισχύ του ΓΚΠΔ, τίθενται αυστηρότερες προϋποθέσεις και περισσότερες απαιτήσεις προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας, ώστε να είναι έγκυρη η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων σε σχέση με την προγενέστερη οδηγία 95/46 ΕΚ. Αυτές είναι:
  - Αρχή λογοδοσίας του υπευθύνου επεξεργασίας-πρέπει ανά πάσα στιγμή να μπορεί να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει συγκατατεθεί για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων
  - Η ανάκληση συγκατάθεσης πρέπει να είναι εξίσου εύκολη με την παροχή της και δε θίγει τη νομιμότητα επεξεργασίας που βασίστηκε στη συγκατάθεση προ της ανάκλησής της

Η έννοια της Συγκατάθεσης υπό τον ΓΚΠΔ *Μετάβαση από την οδηγία 95/46 ΕΚ στον ΓΚΠΔ*

- Η συγκατάθεση θα πρέπει να παρέχεται με **σαφή θετική ενέργεια**
- Να έχει προηγηθεί ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας για τη σκοπούμενη επεξεργασία καθώς και για το δικαίωμα ανάκλησης της συγκατάθεσής του
- Το αίτημα για συγκατάθεση πρέπει να είναι σαφώς διακριτό από τα άλλα θέματα, σε κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή
- Για επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων, η συγκατάθεση πρέπει διακριτά και ευκρινώς να αναφέρεται σε αυτά
- Έμφαση στην έννοια της «ελεύθερης» επιλογής του υποκειμένου των δεδομένων και στην αντίστοιχη «ελεύθερη» παροχή της συγκατάθεσής του

Η Αρχή της Διαφάνειας (άρθρο 12 ΓΚΠΔ)

- Σύμφωνα με τις «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την διαφανή ενημέρωση» της Ομάδας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46 ΕΚ, τα βασικά και απαραίτητα στοιχεία της διαφάνειας σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ είναι η συγκεκριμένη, σαφής, συστηματική, διαρκής, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη ενημέρωση και πληροφόρηση του υποκειμένου των δεδομένων, σε κατανοητή και απλή γλώσσα, ειδικά όταν πρόκειται για παιδιά, γραπτώς ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο και ηλεκτρονικά, χωρίς χρέωση, όταν ζητείται από το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να γίνεται και προφορικά, με την προϋπόθεση η ταυτότητά του να αποδεικνύεται με άλλα μέσα (ισχύει για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης του υποκείμενου σε δεδομένα που το αφορούν, άρθρο 15) και όχι για πληροφορίες που αφορούν και μελλοντικούς χρήστες.

Η Αρχή της Διαφάνειας (συνέχεια)

- Πρόσφορα ηλεκτρονικά μέσα: website privacy statements /notices, “just in time” pop-up notices, ή συμπληρωματικά και videos και smartphone ή voice alerts.
- Υποχρέωση ανταπόκρισης του υπευθύνου επεξεργασίας στο υποβληθέν δυνάμει των άρθρων 15-22 ΓΚΠΔ σε 1 μήνα από την υποβολή του, δυνατότητα παράτασης 2 ακόμη μηνών, λόγω της πολυπλοκότητας ή/και του αριθμού των υποβληθέντων αιτημάτων.
- Σε περίπτωση που ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν ενεργήσει επί του αιτήματος οφείλει να ενημερώσει εντός μηνός από την παραλαβή του για τους λόγους μη ανταπόκρισης και για τη δυνατότητα υποβολής σχετικής καταγγελίας σε εποπτική αρχή και άσκησης δικαστικής προσφυγής.

Απαιτήσεις της διαφάνειας (1)

- Σαφής και απλή γλώσσα, ειδικά φιλική σε παιδιά και άλλες ευαίσθητες ομάδες.
- **Επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους** και μόνο σωρευτικά ενημέρωση σε άλλη γλώσσα.
- **Κατανοητή από το μέσο αποδέκτη** και κυρίως σε άτομα με ελαφρά δυσκολία αναγνώσεως λόγω ηλικίας, χαμηλού μορφωτικού επιπέδου ή απλώς επειδή δεν έχουν ως μητρική γλώσσα την επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους.
- Προσοχή στη μετάφραση.
- Αποφυγή:
  - παραπλανητικών εννοιών, νομικών, ξενόγλωσσων και αόριστων όρων, **άσκοπης υπερπληροφόρησης**.

Απαιτήσεις της διαφάνειας (2)

- Ευδιάκριτος, κατανοητός και ευανάγνωστος τρόπος ενημέρωσης.
- **Πολύ-επίπεδη** δήλωση πολιτικής προστασίας προσωπικών δεδομένων (layered privacy statement/notice) - αποφυγή μεγάλων κειμένων (scroll).
- Αναδυόμενα παράθυρα, παροχή ενημέρωσης στο κατάλληλο σημείο (just-in-time), εικονίδια (icons), cartoons, infographics, videos.
- Χρήση πινάκων ιδιωτικότητας (privacy dashboards): συγκεκριμένο σημείο διαχείρισης των προτιμήσεων των χρηστών για την προστασία προσωπικών δεδομένων.
- Χρήση τυποποιημένων εικονιδίων (σωρευτικά), εάν ηλεκτρονικά: μηχανικώς αναγνώσιμα εικονίδια.

Ενημέρωση υποκειμένου των δεδομένων (άρθρα 13 και 14 ΓΚΠΔ)

- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας κατά τη λήψη των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων τις εξής πληροφορίες:
- Ταυτότητα-στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου επεξεργασίας
  - Ταυτότητα-στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου προστασίας δεδομένων
  - Σκοπούς και νομική βάση επεξεργασίας
  - Αποδέκτες ή/και κατηγορίες αποδεκτών
  - Τυχόν διαβίβαση σε τρίτη χώρα ή οργανισμό
  - Το χρονικό διάστημα τήρησης των δεδομένων

Ενημέρωση υποκειμένου των δεδομένων (άρθρα 13 και 14 ΓΚΠΔ)

- Την ύπαρξη δικαιώματος υποβολής αιτήματος στον υπεύθυνο επεξεργασίας για πρόσβαση, διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων, περιορισμό επεξεργασίας ή δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία (αντιρρήσεις) και δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων, όπου αυτό προβλέπεται
- Δικαίωμα ανάκλησης της συγκατάθεσης, εάν η νομική βάση επεξεργασίας είναι η συγκατάθεση
- Δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην εποπτική αρχή
- Πηγή των δεδομένων
- Αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων–κατάρτιση προφίλ

Ενημέρωση υποκειμένου των δεδομένων (συνέχεια)

- Δεν υφίσταται υποχρέωση ενημέρωσης όταν:
  - Το υποκείμενο των δεδομένων διαθέτει ήδη τις πληροφορίες
  - Η παροχή των πληροφοριών αποδεικνύεται αδύνατη ή συνεπάγεται δυσανάλογη προσπάθεια, ιδίως όσον αφορά επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, και για ερευνητικούς ή στατιστικούς σκοπούς. Στις περιπτώσεις αυτές ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών και των εννόμων συμφερόντων των υποκειμένων των δεδομένων, καθιστώντας μεταξύ άλλων τις πληροφορίες διαθέσιμες στο κοινό
  - Η διάδοση των πληροφοριών προβλέπεται ρητά από το δίκαιο του κράτους μέλους ή της Ένωσης
  - Τα δεδομένα πρέπει να παραμείνουν εμπιστευτικά λόγω επαγγελματικού απορρήτου

Περαιτέρω υποχρέωση ενημέρωσης

- Ενημέρωση κάθε αποδέκτη στον οποίο γνωστοποιήθηκαν τα δεδομένα για τη διόρθωση ή τη διαγραφή δεδομένων ή τον περιορισμό της επεξεργασίας (αρ. 19)
  - εκτός εάν αποδεικνύεται ανέφικτο ή συνεπάγεται δυσανάλογη προσπάθεια.
  - Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει το υποκείμενο για τους εν λόγω αποδέκτες, εφόσον αυτό ζητηθεί από το υποκείμενο.
- Ενημέρωση περαιτέρω υπευθύνων επεξεργασίας σε περιπτώσεις διαγραφής δεδομένων (αρ. 17 παρ. 2).
- Ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων πριν την άρση του περιορισμού της επεξεργασίας (αρ. 18 παρ. 3).
- Ενημέρωση του υποκειμένου το αργότερο κατά την πρώτη επικοινωνία για το δικαίωμα εναντίωσης, με σαφήνεια και χωριστά από κάθε άλλη πληροφορία (αρ. 21 παρ. 4).

Δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων (άρθρο 15 ΓΚΠΔ)

- Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης στις εξής πληροφορίες:
  - Σκοποί επεξεργασίας
  - Κατηγορίες δεδομένων
  - Αποδέκτες-κατηγορίες αποδεκτών
  - Χρονικό διάστημα τήρησης
  - Την ύπαρξη δικαιώματος υποβολής αιτήματος στον υπεύθυνο επεξεργασίας για πρόσβαση, διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων, περιορισμό επεξεργασίας ή δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία (αντιρρήσεις)
  - Το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην εποπτική αρχή
  - Την προέλευση των δεδομένων (πηγή)
  - Την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων (κατάρτιση προφίλ)
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας χορηγεί στο υποκείμενο των δεδομένων αντίγραφο των προσωπικών δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία

Δικαίωμα πρόσβασης (συνέχεια)

- Ασκείται από το υποκείμενο των δεδομένων κατόπιν αίτησης, που υποβάλλεται και με ηλεκτρονικά μέσα.
- Δεν απαιτείται *αιτιολόγηση* για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης.
- *Επαλήθευση με κάθε εύλογο* μέσο της ταυτότητας του υποκειμένου από τον υπεύθυνο επεξεργασίας.
- Παροχή πρόσβασης εξ αποστάσεως σε ασφαλές σύστημα.
- Παροχή αντιγράφου των δεδομένων και σε ηλεκτρονική μορφή (δωρεάν και για επιπλέον αντίγραφα εύλογο τέλος για διοικητικά έξοδα):
  - το δικαίωμα λήψης αντιγράφου δεν επηρεάζει δυσμενώς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες άλλων.

Δικαίωμα πρόσβασης (συνέχεια)

- Διευκόλυνση του υποκειμένου για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης.
- Δυνατότητα *ηλεκτρονικής υποβολής αιτημάτων* ιδίως για δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή.
- Παραδείγματα:
  - Ηλεκτρονική φόρμα σε διαδικτυακό τόπο.
  - Έντυπη φόρμα σε σημείο υποδοχής.
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν πρέπει να διατηρεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με μοναδικό σκοπό να μπορεί να αποκρίνεται σε δυνητικά αιτήματα ικανοποιήσεως του δικαιώματος προσβάσεως.

Πρόσβαση τρίτων στα δεδομένα υγείας

- Για δικαστική χρήση - Νομική βάση επεξεργασίας άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. στ' ΓΚΠΔ (υποστήριξη νομικών αξιώσεων)
- Για ερευνητικούς σκοπούς - Νομική βάση επεξεργασίας άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. ι' ΓΚΠΔ. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για ερευνητικούς σκοπούς θα πρέπει να υπόκειται σε κατάλληλες εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων, οι οποίες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι έχουν θεσπιστεί τα αναγκαία τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την τήρηση της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων. Δυνατότητα παρεκκλίσεων από εθνικό νομοθέτη στην άσκηση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων, εάν η άσκησή τους καθιστά αδύνατη ή παρακωλύει σοβαρά την επίτευξη των σκοπών επεξεργασίας (άρθρο 89 ΓΚΠΔ)
- Και όλες οι πρόσφορες νομικές βάσεις του άρθρου 9 ΓΚΠΔ (π.χ. ζωτικό συμφέρον του υποκειμένου)

Δικαίωμα εναντίωσης (άρθρο 21 ΓΚΠΔ)

- Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται, ανά πάσα στιγμή και για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του, να αντιτάσσεται στην επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων που το αφορούν, η οποία βασίζεται στο άρθρο 6 παρ. 1 στοιχ. ε' (δημόσιο συμφέρον-άσκηση δημόσιας εξουσίας) ή στ' ΓΚΠΔ (έννομο συμφέρον τρίτου). Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν υποβάλλει πλέον τα δεδομένα του σε επεξεργασία, εκτός εάν υπάρχουν λόγοι που υπερισχύουν των συμφερόντων και δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων.
- Ειδικά σε περιπτώσεις επεξεργασίας δεδομένων για ερευνητικούς σκοπούς, το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιταχθεί στην επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, εκτός εάν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση καθήκοντος που ασκείται για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Δικαίωμα εναντίωσης (συνέχεια)

Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιτάσσεται στην επεξεργασία δεδομένων περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ όταν νομική βάση για την επεξεργασία είναι:

- η εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας
- για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν υπερिशύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων, *ιδίως εάν αφορά παιδιά.*
- Το δικαίωμα δεν ικανοποιείται, εάν:
η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση καθήκοντος για *λόγους δημοσίου συμφέροντος* σε περίπτωση επεξεργασίας για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς.

Δικαίωμα εναντίωσης (συνέχεια)

*Ενημέρωση του υποκειμένου κατά την πρώτη επικοινωνία
ρητώς, χωριστά και με σαφήνεια*

- Διακοπή επεξεργασίας ανά πάσα στιγμή
- Απόρριψη μόνο αν καταδειχθούν επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι από τον υπεύθυνο επεξεργασίας
  - οι οποίοι υπερисχύουν των συμφερόντων, δικαιωμάτων και ελευθεριών των υποκειμένων ή
  - θεμελίωση, άσκηση, ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων
- Όταν αυτή γίνεται για *σκοπούς άμεσης εμπορικής προώθησης: άμεση συμμόρφωση, χωρίς χρέωση*

Δικαίωμα φορητότητας (άρθρο 20 ΓΚΠΔ)

- **Νέο δικαίωμα**: Παρέχει στα υποκείμενα των δεδομένων τη δυνατότητα να λαμβάνουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν παράσχει σε υπεύθυνο επεξεργασίας σε δομημένο, κοινώς χρησιμοποιούμενο και αναγνώσιμο από μηχανήματα μορφότυπο, καθώς και το δικαίωμα να διαβιβάζουν τα εν λόγω δεδομένα σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας χωρίς αντίρρηση
- Αυξάνει τις δυνατότητες επιλογής, τον βαθμό ελέγχου και τη δύναμη των χρηστών
- Βλ. σχετ. «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων» Ομάδα εργασίας του άρθρου 29.

Δικαίωμα φορητότητας (συνέχεια)

- **Σχέση με δικαίωμα πρόσβασης:** Το δικαίωμα στη φορητότητα συμπληρώνει το δικαίωμα πρόσβασης.
  - Τα πρόσωπα που κάνουν χρήση του δικαιώματος πρόσβασης βάσει της οδηγίας 95/46 ΕΚ περιορίζονταν από τον μορφότυπο που επέλεγε ο υπεύθυνος επεξεργασίας κατά την παροχή των ζητούμενων πληροφοριών.
  - Ενώ το νέο δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων προσφέρει περισσότερες δυνατότητες στους χρήστες σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα τους, καθώς διευκολύνει την ικανότητά τους να διακινούν, αντιγράφουν, ή να διαβιβάζουν εύκολα τα δεδομένα τους από ένα περιβάλλον ΤΠ σε άλλο (στα δικά τους συστήματα, σε συστήματα έμπιστων τρίτων ή στα συστήματα νέων υπευθύνων επεξεργασίας).

Δικαίωμα φορητότητας (συνέχεια)

- **Βασικά στοιχεία φορητότητας:**
- ✓ **Δικαίωμα λήψης προσωπικών δεδομένων.** Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να λαμβάνει ένα υποσύνολο των δεδομένων που το αφορούν και έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία από υπεύθυνο επεξεργασίας και να αποθηκεύει τα δεδομένα αυτά για περαιτέρω προσωπική χρήση. Η αποθήκευση μπορεί να γίνει σε ιδιωτική συσκευή ή ιδιωτικό υπολογιστικό σύννεφο, χωρίς κατ' ανάγκη διαβίβαση των δεδομένων σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας.
- ✓ **Δικαίωμα διαβίβασης δεδομένων από έναν υπεύθυνο επεξεργασίας σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας «χωρίς αντίρρηση» και απευθείας** κατόπιν αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων, εφόσον είναι τεχνικά εφικτό.

Δικαίωμα φορητότητας (συνέχεια)

- ✓ **Ευθύνη επεξεργασίας:** Ο υπεύθυνος επεξεργασίας που διεκπεραιώνει αιτήματα φορητότητας δεδομένων, **δεν φέρει ευθύνη** για την επεξεργασία που έχει εκτελεστεί από το υποκείμενο των δεδομένων ή από τυχόν υπεύθυνο επεξεργασίας που λαμβάνει τα δεδομένα. Ενεργεί εξ ονόματος του υποκειμένου των δεδομένων, συμπεριλαμβανόμενης και της περίπτωσης διαβίβασης των δεδομένων απευθείας σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας, οπότε δεν φέρει ευθύνη για τη συμμόρφωση του λαμβάνοντα υπευθύνου επεξεργασίας με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων.
- Έχει όμως υποχρέωση να ελέγχει και να επαληθεύει ότι τα δεδομένα είναι ακριβή και επικαιροποιημένα προτού τα διαβιβάσει.
- Ο λαμβάνων υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι τα φορητά δεδομένα είναι συναφή και όχι υπερβολικά σε σχέση με τη νέα επεξεργασία δεδομένων, ότι το υποκείμενο έχει ενημερωθεί με σαφήνεια για τον σκοπό της νέας επεξεργασίας και ότι έχουν γενικά τηρηθεί οι αρχές προστασίας δεδομένων.

Δικαίωμα φορητότητας (συνέχεια)

- **Σχέση με λοιπά δικαιώματα του υποκειμένου:** Η άσκηση του δικαιώματος στη φορητότητα, δεν επηρεάζει ούτε παρακωλύει την άσκηση των λοιπών δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων. Το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να συνεχίσει να ασκεί τα λοιπά δικαιώματά του για όσο διάστημα ο υπεύθυνος επεξεργασίας συνεχίζει να επεξεργάζεται τα δεδομένα του.
- Αν το υποκείμενο των δεδομένων επιθυμεί να ασκήσει **το δικαίωμα διαγραφής, αντίρρησης ή πρόσβασης** στα δεδομένα του, η προγενέστερη άσκηση του δικαιώματος στη φορητότητα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ως δικαιολογία για την καθυστέρηση ή άρνησή του να ανταποκριθεί στα άλλα δικαιώματα του υποκειμένου. Η φορητότητα **δεν συνεπάγεται αυτομάτως διαγραφή των δεδομένων** από τα συστήματα του υπευθύνου επεξεργασίας, και **δεν επηρεάζει την αρχική περίοδο διατήρησης** που ισχύει για τα διαβιβασθέντα δεδομένα.

Δικαίωμα φορητότητας (συνέχεια)

- **Προϋποθέσεις άσκησης (σωρευτική συνδρομή)**
- ✓ Τα δεδομένα να υποβάλλονται σε **αυτοματοποιημένη επεξεργασία** στη βάση είτε **συγκατάθεσης** του υποκειμένου είτε **εκτέλεσης σύμβασης** στην οποία το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος
- ✓ Τα δεδομένα **να αφορούν το υποκείμενο και να παρέχονται από αυτό**. Θεωρούνται παρεχόμενα απευθείας από το υποκείμενο όταν α) παρέχονται συνειδητά και ενεργητικά από το ίδιο το υποκείμενο ή β) παράγονται και συλλέγονται από τις δραστηριότητες των χρηστών μέσω χρήσης υπηρεσίας ή συσκευής
- ✓ Η άσκηση του δικαιώματος δεν θα πρέπει να επηρεάζει δυσμενώς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες μη συναινούντων υποκειμένων των δεδομένων. Για να προληφθούν οι δυσμενείς επιπτώσεις στους εμπλεκόμενους τρίτους, η επεξεργασία από άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας επιτρέπεται μόνον στο βαθμό που τα δεδομένα παραμένουν υπό τον έλεγχο του αιτούντος χρήστη και η διαχείρισή τους ικανοποιεί αποκλειστικά προσωπικές ή οικιακές ανάγκες.

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
Λ. Κηφισίας 1-3, 11523 Αθήνα
<http://www.dpa.gr>

56

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας

`kalli-k@dpa.gr`

`tsakiridou@dpa.gr`